

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 7 marca 2018 r.

Adam Bodnar

VII.501.316.2014.AG

Pan

Joachim Brudziński

**Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

Od ostatniej wymiany korespondencji w sprawie monitoringu wizyjnego między Rzecznikiem Praw Obywatelskich a Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji minęło już prawie dwa lata¹. W piśmie z dnia 24 maja 2016 r. Sekretarz Stanu w MSWiA, Pan Jarosław Zieliński, poinformował mnie, że projekt założeń do projektu ustawy o monitoringu wizyjnym został w tym okresie wycofany spod obrad Zespołu do spraw Programowania Prac Rządu, co było podyktowane koniecznością podjęcia dalszych analiz i prac koncepcyjnych, w szczególności przy uwzględnieniu wyników przeprowadzonych dotychczas konsultacji publicznych. Jednocześnie podtrzymał wcześniejsze stanowisko wyrażone w piśmie z 13 marca 2016 r., w którym przedstawione zostały podstawowe założenia planowanej regulacji, a zatem wskazał, że prac nad regulacją całkowicie nie zaprzestano.

W związku z powyższym, jak również w związku ze zbliżającym się (25 maja 2018 r.) rozpoczęciem stosowania przepisów unijnego rozporządzenia ogólnego o ochronie danych osobowych (dalej jako: rodo)², pragnę przypomnieć uprzejmie, że

¹ Ostatnie wystąpienie RPO z 18.08.2016 r., nr VII.501.316.2014.AG

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz. Urz. UE L 119, 4.5.2016, s. 1.

kwestia uregulowania zasad ogólnych stosowania monitoringu wizyjnego w Polsce musi zostać pilnie rozwiązana.

Należy przypomnieć, że rodo będzie aktem stosowanym bezpośrednio, a podstawy prawne przetwarzania danych osobowych są w nim uregulowane. W art. 6 ust. 1 rodo wyliczone są przesłanki legalności przetwarzania danych osobowych. Wśród tych przesłanek wymienia się pod lit. f) przypadek, gdy „przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią, z wyjątkiem sytuacji, w których nadrzędny charakter wobec tych interesów mają interesy lub podstawowe prawa i wolności osoby, której dane dotyczą, wymagające ochrony danych osobowych, w szczególności gdy osoba, której dane dotyczą, jest dzieckiem”. To mogłaby być ogólna podstawa dla przetwarzania danych osobowych w ramach stosowania monitoringu wizyjnego, gdyby nie fakt, że w dalszej części tego przepisu rodo stanowi, że „akapit pierwszy lit. f) nie ma zastosowania do przetwarzania, którego dokonują organy publiczne w ramach realizacji swoich zadań”. Tym samym art. 6 ust. 1 lit. f) rodo nie będzie mógł stanowić podstawy dla stosowania monitoringu przez organy publiczne. Przepis ten wyjaśniony jest również w motywie 47 preambuły do rodo, gdzie wyraźnie stwierdza się, że „Ponieważ dla organów publicznych podstawę prawną przetwarzania danych osobowych powinien określić ustawodawca, prawnie uzasadniony interes administratora nie powinien mieć zastosowania jako podstawa prawna do przetwarzania, którego dokonują organy publiczne w ramach realizacji swoich zadań”.

Przepis art. 6 ust. 1 lit. f w świetle motywu 47 preambuły rodo nie pozostawia więc wątpliwości, że w przypadku braku stosownej regulacji ustawowej wiele podmiotów publicznych, dziś stosujących monitoring wizyjny w oparciu o podstawę „uzasadnionego interesu administratora”, po dniu 25 maja 2018 r. będzie musiało tego zaprzestać³.

³ Tak również w komentarzach ekspertów. Zob. np. komentarz dra P. Litwińskiego, <http://serwisy.gazetaprawna.pl/edukacja/artykuly/1032462,monitoring-w-szkolach-kamery-w-szkolach-dolikwidacji.html>. Por. także komentarz do art. 6 rodo, w: P. Litwiński (red.), *Rozporządzenie UE w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych. Komentarz*, Warszawa 2018 (Legalis).

Taka sytuacja może dotyczyć np. placówek oświatowych, które wśród swoich zadań mają m.in. zapewnienie bezpieczeństwa. Zainstalowane dziś kamery i całe systemy monitoringu wizyjnego, zasadniczo pozytywnie oceniane także przez Najwyższą Izbę Kontroli⁴, nie będą miały stosownych podstaw prawnych do funkcjonowania.

Rozpoczęcie stosowania rodo nie rozwiązuje zatem problemu pilnej konieczności uregulowania monitoringu wizyjnego. Na konieczność regulacji tego zagadnienia wskazują również członkowie Rady Ministrów, w tym w szczególności Minister Edukacji Narodowej⁵ w związku z problemem braku podstawy prawnej dla uregulowania stosowania monitoringu wizyjnego w szkołach (pismo MEN w załączeniu). Również Minister Zdrowia, w odpowiedzi na wystąpienie RPO dotyczące podstaw prawnych stosowania monitoringu wizyjnego w miejscach udzielania świadczeń zdrowotnych wskazał na brak kompetencji do uregulowania tej kwestii samodzielnie (pismo Ministra Zdrowia w załączeniu)⁶.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 958), **uprzejmię proszę Pana Ministra o informację na temat aktualnego stanu prac nad ustawą, która uregulowałaby podstawy prawne stosowania monitoringu wizyjnego w Polsce.** Proszę także o ustosunkowanie się do problemu, jaki pojawi się po 25 maja 2018 r., przedstawionego wyżej na przykładzie stosowania monitoringu wizyjnego w szkołach.

Załącz. 2.

Do wiadomości:

- 1) **Pani Anna Zalewska**
Minister Edukacji Narodowej
- 2) **Pan Łukasz Szumowski**
Minister Zdrowia
- 3) **Pani Edyta Bielak-Jomaa**
Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych

(podpis na oryginale)

⁴ Informacja NIK o wynikach kontroli LLU.430.005.2016), dostępna na stronie <https://www.nik.gov.pl/plik/id,12900,vp,15308.pdf>

⁵ Por. stenogram posiedzenia sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży z dnia 28 września 2017 r. /nr 104/, dostępny na stronach Sejmu.

⁶ Minister Zdrowia w korespondencji prowadzonej z RPO – zob. pismo z 15 lutego 2017 r. w sprawie 070.073.5.2017/CP